

11.24. Hargtäiendi vorm

Üldreeglina liitub hargtäiend nimetuumaga sidekriipsu abil nimetuumaga **ette**. Erandina esineb ka tagatäiendeid, mis on liidetud nimetuumaga taha (vt järgmine peatükk).

- **Sidekriipsu** ei kasutata, kui hargtäiend on käänduv, nt *Suur Munamägi* (omastav *Suure Munamäe*), *Väike Emajõgi*. Tänavanimedest kuuluvad siia nt *Suur Rannavärv*, *Väike Rannavärv* (Tallinnas), *Väike Ringtee* (Rohuneemel). Niisugustele nimedele on iseloomulik, et nimetuum ja liigisõna on kokku kirjutatud, lisanduv hargtäiend jääb sellest lahku.

Eraldi tuleb tähele panna nimesid, milles on **hargtäiendit meenutav osis**, ent mis tegelikult hargtäiend ei ole. Tallinnas Rahumäel on *Väikese Illimari tänav* nimetatud Friedebert Tuglase samanimelise romaani („*Väike Illimar*”, 1937) ja selle peategelase järgi, sidekriipsu seega ei kasutata. Niisamuti oli Dunkri tänav vahepealne nimi *Vana Tooma tänav* ilma sidekriipsuta, sest seda tuli mõista kui Tallinna linnavahi Vana Tooma järgi nimetatud tänavat, mitte kui vanemat Tooma tänavat, millele leiduks paariline näiteks Uus-Tooma tänav näol. Niisuguseid raskeid juhtumeid on õnneks väga vähe.

- Seega sidekriipsu ei kasutata, kui ei ole tegemist hargtäiendiga, nt *Väikese Illimari tänav*, endine *Vana Tooma tänav* (nimetavas Vana Toomas), praegu Dunkri tänav.

Hargtäiendite omastavalise või nimetavalise kuju puhul (Uue- vs. Uus-) tuleb arvestada tava:

- **tänavanimedes on hargtäiendid nimetavas**, nt *Suur-Karja tänav*, *Uus-Tööstuse tänav*;
- **asulanimedes** on valdavalt kasutusel omastavaline täiend, nt *Suure-Kambja*, *Uue-Võidu*;
- **maaüksuse nimedes** soovitame omastavalist vormi, kuigi nimetavaline täiend ei ole viga, nt *Uue-Karjamaa*;
- **omastavaline** vorm sobib alati siis, kui on nimetuumaga kokku kirjutatud, nt *Uuesepa*, *Suuretooma*.

Üldiselt soovitamegi maaüksuste (nt talude) nimede korral pigem kokkukirjutatud nimesid. Sama soovitus annab ka kohanimenõukogu eelkäija (kohanimekomisjon) oma 1995. aasta **pöördumises**: *Sidekriipsu ja selle järel suure algustähe kasutamine liitnimes on põhjendatud juhul, kui lähestikku (ühes külas) on mitu ühenimelist hoonestatud maaüksust (nt talu) ja teistele peale ühe on lisatud hargtäiend (mingi eristav tunnus: sõna, talupidaja nimi vms)*, nt Lepiku, Mäe-Lepiku, Oru-Lepiku; Kubja, Eest-Kubja, Ala-Kubja. Kui selline eristav tunnus on lisatud kõigile nimedele, siis on otstarbekas rakendada tavalist kokkukirjutust, nt Jürilepiku, Mäelepiku, Orulepiku; Vanakubja, Eestkubja, Alakubja.

- Hargtäiend *Väike-* esineb üksnes sel kujul (mitte *Väikese-*), nt *Väike-Kuke tänav*, aga *Väikese Illimari*, sest tegemist ei ole hargtäiendiga.

Viimati uuendatud 25.04.2022